Ârif Nihat Asya

Ayın Aynasında

ÖTÜKEN

YAYIN NU: 112
EDEBÎ ESERLER: 52

T.C. KÜLTÜR ve TURİZM BAKANLIĞI
SERTİFİKA NUMARASI: 16267

ISBN: 978-975-437-515-2

www.otuken.com.tr | otuken@otuken.com.tr

1. Basım: 1976
4. BASIM

ÖTÜKEN NEŞRİYAT A.Ş.®
İstiklâl Cad. Ankara Han 65/3 • 34433 Beyoğlu-İstanbul
Tel: (0212) 251 03 50 • (0212) 293 88 71 - Faks: (0212) 251 00 12

Kapak Tasarımı: Zafer Yılmaz

Dizgi-Tertip: Ötüken

Kapak Baskısı: Yeditepe Ofset

Baskı: Mega Basım Yayın San. Ve Tic. A.Ş.
Cihangir Mah. Güvercin Cad. No: 3/1
Baha İş Merkezi A Blok Kat: 2
34310 Haramidere İstanbul
Tel: 0212 412 17 00
Sertifika Numarası: 12026

İstanbul- 2019

Kitabın bütün yayın hakları Ötüken Neşriyat A.Ş.'ye aittir. Yayınevinden yazılı izin alınmadan, kaynağın açıkça belirtildiği akademik çalışmalar ve tanıtım faaliyetleri haricinde, kısmen veya tamamen alıntı yapılamaz; hiçbir matbu ve dijital ortamda kopya edilemez, çoğaltılamaz ve yayımlanamaz.

ARİF NİHAT ASYA 1904 yılında İstanbul'un Çatalca ilçesine bağlı İnceğiz köyünde doğdu. Babası Ziver Efendi, annesi Fatma Hanım'dır. Yedi günlük iken babasını kaybetti. Üç yaşında iken annesi Osmanlı ordusunda görevli Filistinli bir subay ile evlendirildi. Bir erkek kardeşi doğdu. Aile Filistin'e dönerken dedesi, annesinin bütün çırpınmalarına rağmen, tek torunu Arif'in annesi ile gitmesine izin vermedi. Babaannesi vefat edince Arif'in bakımını Çatalca müftüsünün kızı olan halası Gülfem Hanım ile subay olan eniştesi Mehmet Fevzi Efendi üstlendi. Balkan savaşından hemen önce aile İstanbul'a göç etti. Halası aydın bir kadındı ve Arif'in iyi bir eğitim görmesini istiyordu. İlk ve ortaokulu 1920 yılında parasız yatılı olarak okuduğu Bolu Sultanisi'nde bitirdi. Bu okulun ikinci devresi kaldırılınca Kastamonu Sultanisi'ne (Lise) nakledildi. Böylece I. Dünya Savaşı'nı İstanbul, Bolu ve Kastamonu'da, Kurtuluş Savaşı yıllarını ise Kastamonu'da geçirdi.

Kastamonu yılları Arif Nihat Asya için çok önemlidir. Kastamonu Kurtuluş Savaşı'nın en önemli merkezlerinden biriydi. İşgale karşı direnişe ve millî mücadeleye katılmak için İstanbul'dan İnebolu yoluyla Anadolu'ya geçenlerin uğrak noktasıydı. Arif Nihat burada konaklayan vatanseverlerin toplantılarına katıldı, konuşmalarını dinledi, Mehmet Akif Ersoy, daha sonra Milli Eğitim Bakanı olacak Mustafa Necati Bey ile burada tanıştı. İlk şiirini burada çıkan Gençlik dergisinde yayınladı.

1923 yılında sultaniyi (lise) bitirdi ve yüksek öğrenimini yapmak üzere İstanbul'a döndü. O zamanki adı Darül-Muallimin-i Âliye olan Yüksek Öğretmen Okulu'nun Edebiyat Bölümü'ne kabul edildi. Burada okurken postanede telgraf bölümünde çalıştı. Anadolu Ajansı İstanbul temsilciliğinin muhabirliğini yaptı. Bir süre bu ajansın gece bültenini çıkardı. İlk şiir kitabı *Heykeltraş* 1924 yılında yayınlandı. 1926 yılında, son sınıftayken Hatice Semiha Hanım ile evlendi. Bu evliliğinden iki oğlu oldu. 1928 yılında edebiyat öğretmeni olarak Adana Erkek Lisesi'ne tayin edildi. On dört yıl boyunca Adana'daki Erkek Lisesi'nde, Kız ve Erkek Öğretmen Okulu'nda, Amerikan Kız Koleji'nde edebiyat öğretmenliği ve müdür yardımcılığı yaptı. 1934'te askerlik görevini yapmaya gitti ve Soyadı Kanunu gereği "ASYA" soyadını aldı. 1940 yılında ilk eşinden ayrıldı ve 1941 yılında Adana Erkek Lisesi'nde Kimya öğretmeni olan Servet Akdoğan ile evlendi. Bu evliliğinden de iki çocuğu oldu. 1942 yılında Malatya Lisesi'ne müdür olarak tayin edildi. 1945'te edebiyat öğretmeni olarak Adana Erkek Lisesi'ne geri döndü. 1947 yılında, üç yaşından beri haber alamadığı ve öldü bildiği annesinin Filistin'in Âkka şehrinde yaşadığını öğrendi ve eşi ve kızıyla birlikte Âkka'ya annesiyle buluşmaya gitti.

Adana'da kaldığı yıllar boyunca gazete ve dergilerde yayınlanan ve iktidarı eleştiren siyasî yazıları dolayısıyla çeşitli soruşturmalar geçirdi ve 1948'de Edirne'ye sürüldü. Onun nazarında vatanın her yeri kutsaldı ama "Arif Hoca"nın tayini Adanalıları çok üzdü ve 1950 seçimlerinde onu Seyhan'dan (Adana) milletvekili yapmak için binlerce imza topladılar. Böylece 14 Mayıs 1950 seçimlerinde Demokrat Parti milletvekili oldu ve Ankara'ya taşındı, ancak parti politikalarına hiç ısınamadı. Açık sözlü ve

doğru bildiğini her şart altında söylemekten çekinmediği için zaman zaman kendi partisini de eleştirmekten geri kalmadı.

1954 seçimlerinde tekrar aday olmadı ve öğretmenliğe geri döndü. Bir yıl kadar Eskişehir Lisesi'nde çalıştıktan sonra Ankara Gazi Lisesi'ne tayin edildi. 1959 yılında Millî Eğitim Bakanlığı'nın gerçekleştirdiği bir kültür programı çerçevesinde eşi ve 30 öğretmenle birlikte Kıbrıs'a gönderildi. Lefkoşa Erkek Lisesi'nde edebiyat öğretmeni olarak iki yıl çalıştı. Vatan ve bayrak sevgisi ve kitleleri etkileme gücü sayesinde özellikle Kıbrıslı gençler üzerinde büyük etkisi oldu. 1961 yılında yurda döndü ve 1962 yılında emekli olarak sanat çalışmalarını hızlandırdı. Yurdu bir baştan bir başa dolaşarak millî konulara dair konferanslar verdi. Millî ve manevî değerlerimizi dile getiren şiir ve nesir kitapları yayınladı. 1975 yılında, *Bayrak* şiirinin yazıldığı ve çok sevdiği Adana'nın kurtuluş günü olan 5 Ocak tarihinde Ankara'da vefat etti.

Arif Nihat Asya binlerce öğrenci yetiştirmiş, onlara iyi insan olmayı, vatan ve bayrak sevgisini öğretmiş, vatansever bir öğretmen, şair ve yazardır. En önemli özelliklerinden biri Türkçeyi inanılmaz bir maharetle kullanmasıdır. O bir "dil kuyumcusudur." Şiirlerinde ve nesirlerinde temiz, duru ve yaşayan bir Türkçe kullanmıştır. Ama dinî ve bazı tarihî konuları ele aldığı şiirlerinde "eski dil"den kelimeler ve terkipler de yer alır. Kendisi bu tutumunu "Benim yalnız doğacaklardan değil, ölmüşlerden de okuyucularım vardır" diye ifade etmiştir.

Arif Nihat Asya tarihine, millî değerlerine, millî kültürüne, vatanına, bayrağına derin bir aşk ile bağlıdır. Bir tabiat aşığıdır. Vatan topraklarının dağına, taşına, ırmağına, ovasına, ağacına, çiçeğine, böceğine âşıktır. "Sanatçı geçmişten, gelecekten, günden, çevreden, gaipten, canlılardan ve eşyadan telepatiler alıp bunları bir terkiple, bir büyüyle, dinlenir, seyredilir, okunur hale getiren kabiliyettir… Boşluktaki dalgaları bize hitap eder hale getiren cihazlar gibi…" diyen bir sanat aşığıdır. O bir gönül adamıdır. Yaratılan her şeye âşıktır. Her türlü güzelliğe karşı olan sevgisi onu sonunda mutlak güzel'e, Allah sevgisine ulaştırmıştır.

Eserleri:

A. Şiir kitapları

1. Heykeltraş 2. Bir Bayrak Rüzgâr Bekliyor 3. Kubbe-i Hadrâ 4. Rubâiyyât-ı Ârif 5. Kıbrıs Rubâileri 6. Nisan 7. Kökler ve Dallar 8. Emzikler 9. Kova Burcu 10. Dualar ve Âminler 11. Yürek 12. Köprü 13. Kundaklar 14. Avrupa'dan Rubâiler 15. Aynalarda Kalan 16. Divançe-i Ârif 17. Basamaklar 18. Büyüyün Kızlar Büyüyün 19. Fatihler Ölmez 20. Yerden Gökten 21. Ses ve Toprak 22. Takvimler

B. Nesir Kitapları

23. Yastığımın Rüyası 24. Ayetler (Kanatlarını Arayanlar) 25. Kanatlar ve Gagalar 26. Enikli Kapı 27. Terazi Kendini Tartamaz 28. Tehdit Mektupları 29. Onlar Bu Dilden Anlar 30. Aramak ve Söyleyememek 31. Ayın Aynasında 32. Kubbeler 33. Sevgi Mektupları

Beyâtî Peşrevi

GEMİCİ

Yeli uygun, suyu sütliman buldun da kendini Nuh mu zannettin; yoksa Ümit Burnu'nu keşfe mi gidiyorsun gemici?

Sigaranın dumanına bakıp da tekneni buhar gemisi mi sandın? Düdüğün de var mı? Öttür bakalım gemici!

Sabırsızlanarak sık sık baktığın altın saat pusulan mı, hangi yıldızı gösteriyor?

Söyle: Batı neresidir, doğu neresi? Tarafları güneşe göre tayin edenler kim oluyormuş! Hangi duruşta olursan ol... Sağın doğu, solun batıdır gemici...

Geminin çukurunda bağdaş kurmuş, oturuyorsun: Altında yumurtaların da var mı bari!

Gümüş oltanı gemi demiri mi sandın, sen deniz suyunun tadını bilir misin gemici?

Geminin direği neden bu kadar yüksek? Dikkat et, bulutları yırtacaksın gemici!

Yelken açmayı ne de güzel öğrenmişsin. Kürek çekmeyi öğrensen daha iyi ederdin: Yelkenler yırtılınca ne yapacaksın gemici?

Rüzgâr senin emrine verilmedi, yelpâzeler ve nefesler yelkenin için değil.. Yüzmeyi öğrenmediğine pişman olacaksın gemici!

Sağın yol, solun yol, ilerin yol, gerin yol... Bir yol daha var ki denizin dibine doğru gider. Onu da bilir misin gemici?

Yelkeninle boyun arasında bir nispet düşündün mü? Günün birinde belki ona sararlar seni gemici!

Akşam dalgalar içinde neler olduğunu görmek için teknede araştırma yapmağa kalkarlarsa kendini nereye saklayacaksın gemici?

Kıyıya sağ salim gelmen kısmet olursa, yelkenini yıkamadan gelme sakın... Fakat denizi bulandırmaya mı çıktın gemici?

Yarın kıyıda gemini bir kabuk gibi sırtında taşıyabileceğini hiç düşündün mü?

Lâkin bilinmez, belki de günün birinde dalgaların kıyıya yan yatırdığı bir tekne görenler ona,

– Yelkenini nerde bıraktın? diyecekler.

Seni soran da olur mu dersin gemici?

Sesini dalgalara nara atmakla harcama, yazıktır. Yarın,

– İmdat, imdat! diye haykırmak için lâzım olur gemici.

Tarla

– Bir şey mi kaybettin çocuğum?

– Hayır.

– Öyleyse ekinleri ne diye çiğniyorsun... Yazık değil mi?

Çocuk, başını gururla kaldırarak

– Bu tarla benim;

dedi. Böyle bir cevap beklemediğim için şaşaladım. Lâkin bacak kadar çocuktan af dileyerek yoluma devam etmeyi benliğime yediremedim.

– Anladık oğlum, dedim; bu tarla, senin olmasına senin... Fakat...

Hazırladığım nutuk ağzımda kaldı. Çocuk, tarlanın daha gür, daha sık yerlerine daldı ve ayaklarıyla çiğnediği yetmiyormuş gibi elindeki değneği de başaklara savurmağa koyuldu.

Artık bu kadarını bana inat olsun diye yaptığı belliydi. İyilik edeyim derken daha büyük fenalığa sebep olmanın üzüntüsü içinde kalmıştım.

Ben ki az çok hoca, az çok psikolog geçinirdim. Tarlanın çocuğa ait olabileceğini neden düşünmemiş ve neden yaptığı zararlı işte karşısına tahrik edici bir yasakla çıkmıştım. Alâkasını tarladan dışarılara, kuşlara, çiçeklere, uçurtmalara, yolda oynayan öteki çocuklara çeviremez miydim?

Niçin kendisine ait olmayan şeylere karışanların durumuna düşmüştüm?

Uzatmayalım: Tarlaya, olanlar oldu... O günkü zararın dörtte üçüne sebep benim.

Fakat çocuğun cevabını, üzerinde düşünülmeğe değer buldum.

«Tarlasıdır; dilediği gibi eker, dilediği gibi biçer.» diyordum da niçin «dilediği gibi çiğner» diyemiyordum?

Galiba benim suçum da bunu diyememekti.

Ama çocuğa çatmaya da hakkım olmadığını itiraf ederim. Zira hepimiz, nice defalar, onun yaptığını yapıyorduk:

Kimimiz «benim değil.» diye, kimimiz de «benimdir»e dayanarak her gün ne değerler, ne hazineler mahvediyorduk...

Şu memlekette bilhassa «Benimdir»in mânasını yeniden öğretmeye lüzum vardı. Ve sıra tarladaki çocuğa gelinceye kadar akşam olurdu.

Beyâtî Peşrevi

Bestekâr Artakı Candan ölümünün kırkıncı günü mezarında son bestesi olan Beyâtî Peşrevi'nin çalınmasını istemişti.

Ölünün tel, yay ve mızrap arkadaşları Hüseyin, Kadri ve Saim bu son dileği yerine getirmek için, randevu günü, mezarının başında buluştular.

Beyâtî Peşrev'ini mezarlıkta dinlemeye karlar da geldi, kuşlar da geldi... Ve kadınlı erkekli bine yakın insan da geldi.

Lâpa lâpa karlar uçuşlarını yayın gidiş gelişine uydurdular.

Artakı Candan, mezarından eserini dinlerken tüylerin raksını da seyretmiş oldu.

Rüzgâr dallarda, taşlarda çaldığı ıslığı Beyâtî Peşrevi'nin notasına uydurdu.

Bu bir kar ve rüzgâr Peşrevi oldu.

Cümbüşe konan, kemana dokunan kış pervaneleri şark müziğinin sıcağında eridiler. Peşrev notaları halinde bestekârın topraklarına ve oradan yüreğine süzüldüler.

Yerlere çömelen, ağaçlara yaslanan, taşlara ve birbirine tutunan bin kişi oradan Beyâtî Peşrevinin sıcağıyla ısınmış döndü.

Artakı, kendisini öbür dünyada karşılayan kıdemli ruhlara bir Peşrev armağan götürdü.

O gün o mezarlıktan geçen rüzgârlar, kanatlar, tüyler yay oldular; tel oldular.

Artakı Candan, yeni hayat faslının açılış törenini bir taze Peşrevle yaptı... Ninni istemedi, ağıt istemedi, sükût vakfesi istemedi... Beyâtî Peşrevini istedi... Çalanlar onu çaldılar.

Bestekâr; ahretin kapılarına mızraplarla vurmuştu. Yayların, tellerin, mızrapların sesi arasında Beyâtî Peşrevine, gizli kapıların ince bir açılış gıcırtısıyla katıldığını duyanlar var.

O gün ruhların tellere dokunduğunu görenler var.

Tebrik Ederim

Bahtiyarsın ey mektepli... Ders yok, müzakere yok... Bayram olduğunu sen daima bundan bildin. Merak etme... Hocaların da öyledir: Onların da, senin de Cumhuriyet Bayramınızı tebrik ederim.

Ey Adana Bankaları, her biriniz bir çırpıda on zafer tâkı yapabilecek kudretteyken hep birleşmiş, tek bir tâk yapmışsınız. Hem bu tutumluluğunuzu, hem de Cumhuriyet Bayramınızı tebrik ederim.

Bizim mahallenin gayretli muhtarı seçim demez, sayım demez her fırsatta mahallesinin çocuklarını toplar; bilhassa bizim evin etrafında «Ya! ya! ya! Şa! şa! şa! Halk Partisi çok yaşa!» diye bağırtarak nümayiş yaptırırdı. O evden taşındım, ama çok da uzağa gidemedim. Beni Cumhuriyet Bayramında bu nümayişten mahrum ederse gücenirim; etmezse onun da bayramını tebrik ederim.

Ey Halk Partisi, beni mebus çıkarmadın ama zararı yok; büyüklük bende kalsın... Bu bir zaferin ilk Cumhuriyet Bayramıdır, tebrike değer: Cumhuriyet Bayramını tebrik ederim.

Ey Demokrat Parti, dünya bu... Belki senin de tebrikimi daha çok hararetle karşılayabileceğin günler gelir... O günleri, bugünden tebrik ederim.

Ey elektrik idareleri, ey elektrik şirketleri... Donanma şerefine sarfiyatınız da, kazancınız da çok olacak. Bayramınızı tebrik ederim.

Ey tekel idaresi, bu bayram aşkına nice şişeler açılacak... Camekânlarda beklemekten usanmış yaprak sigaraları bile dudak yüzü görecek. Senin de bayramını tebrik ederim.

Ey bayram için gerekli veya ilaveli yahut renkli ve ilaveli çıkarak masrafa giren, yine de eski fiyatla satılan, belki de her

günkünden pek de fazla satış yapamayacak olan, üstelik müret-tiplere çifte bahşiş de veren gazeteler... «Bu da böyle olsun» der sizin de Cumhuriyet Bayramınızı tebrik ederim.

Ey geçit resmine ait pozlarla en çok kimleri seçtiği gözüm-den kaçmayan fotoğrafçı... Hem başarını, hem zevkini, hem Cumhuriyet Bayramını tebrik ederim.

Ey dağda sürüsünü güden çoban kardeşim... Haberin var mı: Bugün Cumhuriyet Bayramıdır. Cumhuriyet Bayramını teb-rik ederim.

Ey bayramın yüzü suyu hürmetine maaşı arefe günü alan memurlar... Sesim gür, adımlarım sert ve maaşım cebimde ola-rak Cumhuriyet Bayramınızı tebrik ederim

Ey yılların yorgunu adam... Yorgunluğunu dinlendirmeğe bir bayram yetmez diye iki bayram yanyana geldi. Çifte Bayramla-rını tebrik ederim.

Ey borçlu... İki bayram, alacaklılarının kapını çalmasına çifte vesilelerdir. Bayramını tebrik ederim.

Ey, bayram şerefine bakırlarını, tenekelerini parlatan caz bo-ruları... Sizin de bayramınızı tebrik ederim.

Ey Bayrama bayram fasılları hazırlamış radyo... Radyom yok ama senin de bayramını tebrik ederim.

Ey Cumhuriyet Bayramından çok Cumhuriyet Balosunu bek-leyerek akşamı iple çekenler... Cumhuriyet Bayramınızı tebrik ederim.

Aziz dostum Haşmet Orbay... Belli olmaz, belki bu son Cum-huriyet Bayramındır. Senin de, seninkilerin de son Cumhuriyet Bayramını tebrik ederim.

Ölüm mesuliyetinin bir sinir buhranında olduğuna inandığı-mızı mı zannediyorsun ey Nevzat Tandoğan?.. Uzat elini, senin de bayramını tebrik ederim.

Ey birbirine adaş, insan haklarını koruma cemiyetleri... İn-san haklarını koruyabileceğinize inandığım gün gelirse sizin de bayramınızı tebrik ederim.

Ey Yayın Basın Kanunu... Bu bayram sizin de olabilirdi; ilk Cumhuriyet Bayramıdır. Ve bayram senin de hakkındır. Cumhuriyet Bayramını tebrik ederim.

Ey Cumhuriyet babası Gazi, Neredesin? Mezarlarda, anıtlarda mı arayacaktım seni... Ve taşlardan, topraklardan, tunçlardan mı soracaktım? Bunca yıldır sana bir taş dikmemenin utancından huzuruna çıkamaz oldum. Affet beni... Senin de Cumhuriyet Bayramını tebrik ederim.

Pafta pafta haritalar paylaşıldığı bir çağda sana bir Meis adacığını olsun bayram hediyesi olarak getiremedim. Sen de affet beni ey aziz vatanım... Oğlunu eli boş kabul edersen senin de bayramını tebrik ederim.

Ey rozet dağıtan kız... Dağıtıyorsun, dağıtıyorsun, bitmiyor... Rozetin iğnesini yakama pek derin batırdın ama canın sağolsun, senin de Cumhuriyet Bayramını tebrik ederim.

Okuyan efendinin de, dinleyen cemaatin de bayramını tebrik ederim.

Muhalefet İmparatoru

Söyleyenlerden kimi bilmeyerek, kimi bile bile söylüyor. Diyenlerden aldırış etmeyenler, farkına varmayanlar olduğu gibi, arada sinsi sinsi tasvip edenler de var.

Bunu duymamış farzedemeyeceğim muhterem Şef ise işbu unvanı çelenk gibi, tören şapkası veya gece takkesi gibi kafasına geçirivermekten kimbilir ne derin bir zevk duyuyor.

Millî Şeflik kaybından doğma küçüklük duygusunu muazzam, muhteşem bir «Muhalefet Lideri» tabiriyle dişlerini sıkarak yenmeye çalışıyor.

Benim bildiğime göre İnönü CHP Lideridir. Buna bir diyeceğim yok... Öyle istemişler, öyle yapmışlar. Cezalarıdır, başlarının derdidir, ağrısıdır... Çeksinler.

Fakat ne demek oluyormuş muhalefet lideri.

Halk Partisi cenaplarından başka muhalefet partisi ve onun Şefinden başka muhalif parti başkanı yok mu?

Millî Kalkınma Partisi, Türkiye İşçi ve Çiftçi Partisi, Türk Muhafazakâr Partisi, Çalışma Partisi ve diğerleri ne güne duruyor?

Hele Millet Partisiyle Türkiye Köylü Partisi gibi göz önü muhalefet teşekkülleri dururken bir tek partiyi temsil edebildiği bile yalnız bence değil, birçok Halkçı dostlarımca da şüpheli olan bir kimseye nasıl olur da «Muhalefet Lideri» denir ve O kimse de bu boyundan uzun, eninden geniş, başından büyük tâbiri kabul mânasına sükût eyler? Tıpkı «Ben de inanmıyorum ama hele bir daha söyleyeyim.. Hoşuma gidiyor.» fıkrasında olduğu gibi.

Ben onun daha çok hoşuna gidecek bir unvan bilirim. Fakat kalsın. Hasretini, daha doğrusu hırsını tazelemek istemem.

Vaktiyle kendisinden başka iktidar tanımayan Halk Partisi ayni psikoloji ile bugün kendisinden başka muhalefet tanıma-

mak yolundadır. Dünkü iktidar inhisarı, bugün muhalefet inhisarı olmak sevdasındadır.

Mevcudiyetlerini sadece şimdiki iktidara değil, Halk Partisine de duyurmak öteki partilerin esas vazifelerindendir. Kendilerini, bilhassa Millet Partisiyle Türkiye Köylü Partisini, haddim olmayarak, ikaz ederim.

Zaten Millet Partisinin, benim bildiğime göre, büyük hatası 14 Mayıs'tan sonra, Halk Partisi toparlanamadan, muhalefette ön safa geçememekti... ki bu yalnız Meclis meselesi değildir.

Uzatmayalım bir tek parti başkanına «muhalefet Lideri» demek siyasî ayıptır. Bir tek partinin Başkanı olarak da bu unvanı hoş görüp kabullenmek siyasî arsızlıktır.

Ben Köylü veya Millet Partili dostların yerinde olsam ilk işim «Muhalefet İmparatoru» –pardon– «Muhalefet Lideri» tâbirini protesto etmek olurdu.

Sayın Nurettin Artam'a

Benim için «Asya soyadını taşıdığı halde Asya tarihini bilip bilmediğini bilmediğim, kendisini de hamdolsun tanımadığım Ârif Nihat Asya» diye başlayan satırlarınızı okudum.

Tarih bilip bilmediğim, beni tanıyıp tanımadığınız, beni dinleyenlerden olmamayı mazhariyet bilmeniz, fikrinizi müdafaa için İbni Sina'ya sığınmanız gibi noktalarla umumî efkârı işgal etmeyi fuzûlî bulur; bana «büyük mânasıyla değil, küçük mânasıyla Asya» demenize teşekkürle söze başlarım. Zira bu da en az öteki kadar şâyân-ı iftihardır.

«Süpürgeyi her tarafa havale etti», «Kanat arkadaşlarına da yaranamadı» diyorsunuz.

İster doğru, ister yanlış bir izah olsun, bu izahınızla benim tek taraflı konuşmadığımı, eski devrin şaklabanca konuşmalarından biri karşısında bulunmadığınızı kabul etmiş oluyorsunuz. Buna da teşekkür ederim.

Halbuki «Düşünceler» sütunu hiç de böyle demiyordu, kodamanlara yaranmaktan bahsediyordu. Aynı gazetenin aynı nüshasında bu tenakuza muhterem «Ulus»un dikkatini çekerim.

*

* *

«Komünizm hamileri bahsinde parti liderimiz ve eski bir Maarif Vekili'mizi de gül gibi kastetti» diyorsunuz. «Gül gibi» sözü dilinize gelmişken nasıl olur da bunu «parti lideri» ve «Maarif Vekili» tabirlerinden önceye alamadınız... «Gül gibi parti liderimiz, gül gibi bir Maarif Vekilimiz» demek ne hoş olacaktı!.. Ama siz de yakıştıramadınız, değil mi? Böyle yapamadığınıza ne kadar üzülmüşsünüzdür... Ve önce böyle düşünüp sonra öyle yapmak

mecburiyetinde kaldığınız ne kadar belli... Âdeta tezimi isbatta bana yardım ediyorsunuz... Bir teşekkür daha hak ettiniz.

*

* *

Bana «gemi aslanı» diyorsunuz. Suçlular korkak olur; onları korkutmaya bir gemi aslanı da yeter!..

Atatürk'ün «Milliyetçiyiz» umdesini sizin kadar biliyor; ancak, bu umdeyi hareketleriyle mensuh hale getiren devrin mesullerini arıyoruz.

Siz şahısları müdafaa ediyor, bana atıp tutuyor, fakat «böyle bir devir olmamıştır» diyemiyorsunuz.

Bana «hitâbet fukarası» demeniz, hatip olduğumu iddia etsem, haklı idi.

Sizde rânâ bilirsiniz ki her söz söyleyen bir Hamdullah Suphi olamaz... Her fıkracı Ahmet Rasim olamadığı gibi...

«Hitâbet fukarası» bahsini sizin saflardan misaller alarak uzatmak pek kolaydı.

Hatip olmamak milletin bana verdiği vazifeyi Meclis sıralarında ve komisyonlarında olduğu gibi, Meclis kürsüsünde de ifa etmeme mani teşkil etmedi. Bir Ahmet Rasim olmamak da sizin bu hususdaki fikirlerinizi yazmanıza engel olmadı.

«İlk nazikâne silleyi sayın Başbakandan yedi» diyorsunuz..

Başbakan Milletvekilinin söz hakkını tahdit edemeyeceği gibi, Milletvekili de Başbakan'ın söz hakkını tahdit edemez. İkisinin fikri, aynı partiden de olsalar, her meselede yüzde yüz mutabakat halinde bulunmayabilir.

Bunun taraflardan biri veya diğerince ifade edilmesinin adına siz «sille» diyorsunuz, biz de «demokrasi» diyoruz.

Bunu eski bir hocadan öğrenmeniz mukaddermiş. Teşekkür beklemek sırası bende... Ama siz bilirsiniz.

Hazır, sille bahsi açılmışken kelli felli adamların kürsüye hü-

cumlarından, gösterdikleri yumruklardan, açtıkları ağızlardan niçin bahsetmiyorsunuz?

Yazık, görmediniz. Görmediğinize en az beni dinlemediğinize hamdettiğiniz kadar hamdetmeniz yerinde olur... Ne fesâhat, ne belâgatti o.!

Nâzım meselesine gelince, size bir hocalık daha yapayım: Anakronizme düşüyorsunuz, komünistleri himaye devri Nâzımın hapse girmesinden bir hayli sonra başlar. Lâkin müsterih olunuz.. Onun affı işinde benim ele alacağım tek cephe, hadisenin komünistlerin affa lâyık olmadığını ispata yol açmış bulunmasından ibarettir. Nâzım'la ilgili son ayları da kanunda komünizme karşı alınacak tedbirlerin şiddet derecesine tesir bakımından mütalâa ederim. Siz «yankılar»ınızda komünistliği, bolşevikliği sevimlileştirdiğimi söyler ve «Moskova buna ne kadar memnun olmuştur» derken gazetenizin ön sayfasında «Düşünceler» hanesi beni «ırkçı, ırkçılık komitacısı» olarak tanıtmak istiyor. İkinizden biri taktikte «Ulus»un büyük stratejisini yeni bir tenakuza düşürüyor, gazetenin tekrar dikkatini çeker, bunun için de teşekkür beklerim.

Sayın Nurettin Artam, görüyorsunuz ki yazımın bir kaç yerinde size teşekkür ettim. Neredeyse bütün bir yazı teşekkür mektubu oluverecekti. Yalnız «yankılar»ınızda henüz cevaplandırmadığım bir nokta var ki, onun yarına veya öbürgüne kalacak cevaplarına teşekkür katamayacağımı üzülerek şimdiden arz ederim.

HİMALÂYA

Arkadaşım Sait Bilgiç'le beni «Himalâya dağına dil çıkaran biçareler» olarak takdim ediyorsunuz.

Bizim, hiç değilse, çıkaracak bir dilimiz var. Siz ise bütün bir devrin seyyiatı karşısında dilinizi yutmuştunuz. Hatalar, rezaletler, suistimaller bahsinde söz söylemek şöyle dursun, çıkaracak bir diliniz dahi yoktu.

Ve dilinizi yutmuş, kendi hazım cihazınızda hazmetmiş bulunduğunuz için, iktidarı kaybedip muhalefete geçtikten sonra ağzınızda konuşmaya yarar başka bir uzuv kalmadığından, dişlerinizi kullandınız. Bunun en güzel misâli gazetenizin 18 Pazar sayısındaki «Düşünceleriniz»dir.

Paragraf paragraf dizilen cümlelerinizin kimi «adrâs» kimi «enyâb» ile söylenmiş... Vah dilini yutmuş biçare vah!

Buna rağmen kendinize has tabasbusla ne güzel bulmuşsunuz.. Bizim söylemek istediklerimizi sizin «Himalâya» teşbihiniz ne kadar büyük, ne kadar derin bir belâgatla anlatıyor:

Eteklerinde olup bitenden bîhaber, mevtâî soğuğunda donanlara karşı hissiz ve lâkayt, sadece âbideliğini düşünen, âbideliğini koruyan bir Himalâya.

Ne güzel canlandırıyorsunuz devrinizi ve teabbüdünüzü.

Dilediğini bir mikroskop ehliyetiyle büyüten sizin gibiler, o devrin mes'ullerindendir.

Gözümüz yok. Huzuruna çıkılamayan; bulutlarla, yıldızlarla, samanyollarıyla akrabalık tesisettiğini sanarak yere bağlılığını unutan Himalâyanız mübarek olsun!

Sizin gibi, imzası bile olmayan zâhifelerdir ki normal boyları Himalâya olarak görmüş, normalleri sür-normal göstermek suretiyle anormal etmiştir.

Belki normal kalmayı kabul edebilecek bir fâniyi Himalâya göstermenin mes'uliyeti altında ezile ezile yok olunuz.. O günkü yazınızda olduğu gibi imzasız, hüviyetsiz vesairesiz kalınız!

Ey hüviyet mahrumu olduğu kadar zekâ mahrumu da olan biçare... Zekâdan zerre kadar nasibiniz olsaydı daha hesaplı düşünür, daha hesaplı yazar ve bir münakaşadaki muhatabınızın eline Himalâya teşbihi gibi mükemel bir mizah sermayesi vermezdiniz.

Bu mübalâğayı yaptıktan ve benim istifademe arzettikten sonra, bari, gidiniz.. efendinizden «af, af, af..» diye tekrar tekrar af dileyiniz; «benim bir Himalâya teşbihimden böyle şeyler çıkabileceğini ben köleniz hatırıma getirmemiştim» deyiniz!

Akıllı düşman, ahmak dosttan yeğdir.. Sizin gibi dostlardır ki bir kimseyi öveyim derken böyle gülünç eder.

Öğrenmeye çalışınız ki bir insan normal boyuyla da büyük adam olabileceği gibi, Himalâya boyuyla da küçük adam olabilir.

Sizin gibiler ve siz Himalâyanıza baka baka ayağınızın dibindeki çukuru görememek yüzünden bu kadar düştünüz.

Bir fânîye, taraf ve parti gayretinden doğma aşırı bir mübalâğayla «Himalâya» demenizden «Ulus»un 20 Kasım Salı günkü sayısında profesör Faruk Erem «Aşırılık Psikolojisi» diye ne güzel bir tahlil ve tetkik çıkarmış.

Muhterem profesörün; mevzuu olmakla şeref duyacağınız o yazısını mutlaka okuyun muhterem hüviyetsiz.

Ve bilin ki: Sait Bilgiç'le ben hakikaten dil çıkardık.. Zira Himalâya olarak gösterile gösterile Himalâya olduğuna inandırılan bir fânî karşısında yapılacak iş dil çıkarmaktır.

Mektep Kürsüsünden Meclis Kürsüsüne

Pazar günkü "Yankılar"ınızda benim için «Komünistler aleyhindeki önerge veya tasarıyı bir sene çekmecede saklayan kuyumculardan bahsederken kendisini mektep kürsüsünden meclis kürsüsüne getiren DP'yi de kastediyordu» diyorsunuz,

Demek ki mektep kürsüsünden meclis kürsüsüne, hadi sizin gibi ifade edeyim, «getirilmiş» olmak beni bazı minnet borçları altında bırakacaktı. Ve buraya getirilmek lûtfu bana her şeyi –kelimesine, harfine, noktasına, virgülüne varıncaya kadar– tasvip gibi bir ahlâk yükleyecekti... Bunu demek istiyorsunuz değil mi?

Böylece bana hangi terimle ifadesi mümkün bir siyasî ahlâk telkin etmekte olduğunuzun farkında mısınız muhterem Nurettin Artam?

Siz yazı masasından meclis kürsüsüne getirildiyseniz her halde ancak böyle hareket edecektiniz.

Sizin zamanınızda mektep kürsüsünden, masadan, gazete sütunundan, memleketin her hangi mevki veya yerinden meclis kürsüsüne getirilmenin insana, –hele karakteri karakteriniz gibi olana– neler tahmil ettiği zihniyetini ne güzel, ne şâhâne anlatıyorsunuz!.. Bu düşüncenizi sizin saflardan protesto edecekler, «ne yaptın be Artam... Bir çuval inciri berbad ettin» diyecekler çıkarsa şaşmayın..

Bizim makul ve samimî bulduğumuz bir topluluğa, fikir istiklâlimizi satmadan bağlanmamız ahlâkını bazı eski devir yanaşmalarının boyunduruk ahlâkı metodu ile izah etmeye imkân yoktur, Sayın Nurettin Artam.

Allah bizimkileri sizin gibilerin bu türlü bağlılık anlayışından korusun!..

*

* *

«DP bir hocayı mektep kürsüsünden Meclis kürsüsüne getirmesinin cezasını çekiyor» demek istiyorsunuz.

Hayır... Sayın Nurettin Artam, cezasını çekmiyor; mükâfatını görüyor. Sizin nasihatınıza uygun hareket edersem, işte o zaman, cezasını çekmiş olur.

*

* *

Yazımın ilk satırlarına aldığım izahınızda DP ile bir uzvunun arasını açmak tahrikiniz ise cevaplandırmaya değmeyecek derecede iptidaî ve bayağı bir metottur. O kadar ki bu tarzı isimlendirmek icap etse «Artamvarî» demek de yetmez.

İşte böyle... Edîb-i esbâk

Nurettin Artam!..

*

* *

Hepsini mazur gördüm... «Ulus» Muharriri olmuş bulunmak, kendisini sadakat zinciri ile kösteklenmiş bilmek hepsini mazur göstermeye kâfidir. Ancak hocadan mebus çıkmasını bir türlü tecviz edememenizi mazur görebilmekten çok uzağım.

Bir hocanın mektep kürsüsünden Meclis kürsüsüne getirilmesini takbih gibi mantıktan olduğu kadar necâbetten de mahrum düşüncenize «düşünce» diyebilmek zordur sayın Nurettin Artam. Siz kim oluyorsunuz bu hükmü verecek!.. Fakat madem ki böyle düşünüyorsunuz, sizinkilere söyleyin: Fikrinize iltihak edebilirse seçim kanunu üzerinde tâdil teklifinde bulunsunlar ve «hocadan mebus olmaz» hükmünü kabul etsinler.

Ben bu düşünceniz karşısındaki fiilî protestomu bütün meslekdaşlarım namına suratınıza çarpar ve sizi suratınızın acısı ile başbaşa bırakırım.

Sünnet Düğünü

1
Doğrudan korkanlar bayrak açtılar;
Doğruyu söylemek barbarlık oldu.
İğriye, yanlışa kerâmet demek
Kibarlık oldu.

2
Biri der ki, «açık kalmalı yollar»
Biri der ki, «yemiş vermesin dallar»
Tartıştı ortada neyler kavallar
Çekişe çekişe pazarlık oldu.

3
Kimse anlamadı; neymiş maksadı?
Söylettiler, bir «sus» diyen olmadı.
Kürsüden sokağa sövmenin adı
Yazarlık oldu.

4
Defteri dürülsün yaramazların,
Mızrabı, sizdiniz bütün sazların..
Boyunu ölçtünüz itirazların...
Cevaplar yirmi dört ayarlık oldu.

5
Artık ne «aman» var, ne «of» ne «eyvah»
Bize başka sesler getirsin sabah..
«Alâ, güzel, râna, iyi, maşallah»
Diliyle konuşmak yazarlık oldu.

6
Nerde o çağlar ki, mutlu çağlardı?
Kalemler cızırdar, sular çağlardı;
Yazıp çizmek diye bir şeyler vardı...
Yayın, basın artık mezarlık oldu.

7
Geçen geçti gayri, unuttun dünü...
İğdiş oldu basın bir Eylül günü;
Yapıldı böyle bir sünnet düğünü...
Bir mavi boncuk da nazarlık oldu.

YAZIYOR

– Yazıyor, yazıyor, yazıyor.

Merak ettim; Acaba yeni bir şeyler mi yazıyordu, yoksa eskileri mi tekrarlıyordu? Bocalıyor mu, kekeliyor muydu?

– Yazıyor, yazıyor, yazıyor.

Anladık... Fakat ne yazıyordu; ne dilden, kimin ağzından, kimlerden yana, kimler için, kimlere ne yazıyordu?.

Yazdıkları parlak mı, sönük mü, cicili bicili mi, allı pullu muydu?

Kandırmak için mi, inandırmak için mi, uyandırmak için mi, yahut sadece yazmış olmak için mi yazıyordu?

Memlekette ne var ne yoktu acaba? Ankara'yı bırakıp Paris'i mi, Kars'ı bırakıp Moskova'ya mı yazıyordu?

– Yazıyor, yazıyor, yazıyor.

Peki ama artık devir iyiden iyiye değişmeye başladıktan sonra ne yazabiliyordu bu satılmış?

Uygun mu, uygunsuz mu, aykırı mı; ölçüsüz mü, ölçülü mü, rastgele mi; olgun mu, dolgun mu, çiy mi; içten mi, gönülsüz mü, yoksa yine küstahça mı yazıyordu?

Lehte miydi, aleyte mi?

Al mı, yeşil mi, mor mu, renksiz miydi? Kendini unutup da kimin alındığını, kimin satıldığını, kimin kendini kiraya verdiğini mi soruyordu?

Sinsiyi açığa vurabiliyor muydu? Kundakçının resmini basabilmiş, altına adını koyabilmiş, arkadaşlarını, şebekesini neşredebilmiş miydi?

Yürekli miydi, yüreksiz mi ve kimden korkuyordu?

Çatır çatır makinayla mı, cızır cızır saz kalemle mi, sessiz sedasız kurşunla, kopyayla mı; nişancıların, adını tak tak duvara yazdığı gibi tabancayla mı yazıyordu? Demek avcılığı öğrenmişti artık!. Fakat neden ellerin adını yazıyordu?

Söyledikleri, dizdikleri hazır mıydı, ısmarlama mı? Satırlar kendininse hükümler de, tashihler de kendinin miydi?

Mürekkeple, pastelle, kömürle mi; rastıkla, düzgünle, rimelle, karmenle, allıkla mı yazıyordu?

Hırsızı, katili, kaçağı, dalkavuğu, yalancıyı, zirzobu, zırdeliyi olduğu gibi haber verebiliyor muydu?

– Yazıyor, yazıyor, yazıyor.

Anladık... Uzatmasın... Fakat sağ elle mi yazıyordu, sol elle mi?

Geçmiş seçimleri bırakıp gelecek seçimleri mi söylüyordu?

Dünden bu güne belli bir karakter getirebilmiş miydi; bugünden yarına ne götürecekti?

Raporları mı, tekzipleri mi, ilânları mı; sokakları mı, kalabalıkları mı, oldu bittileri mi, şüpheli mülâkatları mı yazıyordu?

At yarışları ne olmuş, koç döğüşlerinde hangi kafa kırılmış, horoz döğüşlerinde hangi beyin delinmişti?

«Meydan benim» diyen horozların ibikleri yerinde miydi, yerlerde mi?

Artık yaz geldiğini yazıyorsa günün en doğru haberini o vermişti. Önümüz kış olduğunu söylüyorsa en keskin kerâmet de onundu.

– Yazıyor, yazıyor, yazıyor.

Kalemini eline yakıştırdıktan sonra elbette yazardı. Lâkin seni; beni, onu anlatabiliyor muydu? Anlattığı bizler değilsek kimlerdi? Ve kim vardı şu memlekette bizden başka?

Okuyucuları düşünerek mi, yoksa hâlâ okuyuculara meydan okuyarak mı yazıyor?

– Yazıyor, yazıyor, yazıyor.

Hayır, yalan... Ne yazması!... Doğrusunu söyle şunun: Yazamaz o... Ve yazamıyor işte... Yalnız, meydanı boş bulmuş; atıyor, atıyor, atıyor.

Buna rağmen bir tane aldım.

Niçin mi?

Yırtmak için.

Su

Etekli köyünde bir değirmen yandı.

Orada suyu çark çevirmeye, taş döndürmeye alıştırmışlardı. Orada su, bundan başka, yüz yıkamayı da, değirmendekilerin susuzluğunu gidermeyi de biliyordu.

Üstelik unu hamur etmesini de öğrenmişti.

Su, bütün bunları ne zaman istenirse, yapabilmiş; fakat işte, bir yangını söndürememişti.

*

* *

Ben Malatya'dan da buna benzer bir olay hatırlarım:

Yılın birinde istasyonun su deposu yanmış, musluklardan kaynar su akmıştı. Demir borulara el sürülememişti.

Oranın suyu da eller, yüzler yıkamayı bilen bir suydu.

Süzgeçlerin incecik deliklerinden geçmeyi, boruların ek yerlerinden kaçamak yapmayı, ihtiyatsız bir yolcuyu paçavraya çevirmeyi öğrenmişti.

Orada su oldukça büyük bir istasyon tesislerinin damarlarını, en kıyı yerlere kadar, dolaşırdı. Bazan bekleyen bir yolcunun boğazına tıkanıp inmek istemeyen acele lokmaları da zorla yerine indirirdi.

Üstelik, havuzların göbeğinde bırakılmış bir delikten ilk hızla havaya fışkırdıktan sonra havuzun yalağına halsiz düşerdi.

Bu sonuncu numara, suyun canbazlığıydı.

Su, arasıra, oralarda oturan aile çocuklarının fırıldaklarını da döndürürdü.

Görülüyor ki, bu ötekinden daha marifetli bir suydu.

Depoyla birlikte kalın borular gövde, ince borular dal, pirinç muslukları yapraktı. Ve su, biçimine ayak uydurduğu borularda başaşağı edilmiş bir ağaç gibiydi.

Bütün bunlara rağmen büyük kışlarda, arasıra, demiri çatlatmaktan başka bir fevkalâdeliği kalmamıştı. Ve işte bir gün kendi yangınını söndürmekten âciz kalarak ateşe yenilmişti.

*

* *

Etekli'deki su, değirmen çevire çevire asâletini unuttu. Ateşle mücadele kuvvetini kaybetti. Onun içindir ki değirmeni yanmaktan kurtaramadı.

Depodaki su ise demirden yapılmış hücresinde mahpustu. O da ateşle mücadele kudretini bu yüzden kaybetti. Ve kendi deposunu yanmaktan kurtaramadı. Ateş onu bir çorba gibi kaynattı, pişirdi, içti.

Yüz Milyon

Bir Ortaşark prensesi, yüz milyon bırakarak öldü.

Prenses, milletlerarası bir şirket miydi; yoksa küçük çapta bir devlet miydi?

Hayır.. Sadece, bir fertti. Ve bilmiyorum, fakat çoluğu çocuğu da varsa, nihayet bir aileydi.

Yüz milyonun lira veya kuruş olarak sayılmasına, sanırım ki, bir ömür gerekir... Belki ömrün de kısa olanı yetmez.

Mesele bir ferdin, bir ailenin bu kadar servetin maddî yükünü değil, manevî yükünü omuzlarında nasıl taşımış olduğudur. Bu prenses yüz milyona, nasıl olmuş da «benimdir» diyebilmiş?

Tek bir kişinin, kendisine yahut yakınlarına bir orta hallinin gücünden bir milyon misli fazlasıyla imkânlar sağlaması, bence, mülkiyet hürriyetiyle izah kabul etmez... ondan ayrı bir şeydir.

Prenses, bir şirket miydi? Hayır!

Bir devlet miydi? Hayır!

Ve ben bir iştirakçi miyim? Hayır; değilim ve olamam.

Fakat yüz milyonluk mirasa aklımın ermediğini bağıra çağıra söylemekten de kendimi alamam.

Yafta

Bıktık dilinin yaptığı gaftan;
Bıktık, yetişir, bir sürü lâftan.
Yol bulmak için var mı ki paftan?
Bir çift patik al önce kavaftan:
Gel, etme inat.. yol bu taraftan...

Kuş tutmak için çıkma bu saftan:
Bir gün yapışır alnına yaftan.

Anka'ları bekler gibi Kaf'tan
Bahsetme acayiple tuhaftan..
Gel şöyle geçir suçları aftan:
İndirme sakın defteri raftan,
Pejmürde kitap alma sahaftan.

Kuş tutmak için çıkma bu saftan:
Bir gün yapışır alnına yaftan.

Dem vurma hürriyetine zifaftan...
Kim anlayacak böyle hoşaftan?
Kurtul şu imâleyle zihaftan...
Bak geçti ayın, geçmede haftan;
Giydirmediler sırtına kaftan.

Kuş tutmak için çıkma bu saftan:
Bir gün yapışır alnına yaftan.

İÇİNDEKİLER

BEYÂTÎ PEŞREVİ

Gemici 9
Tarla 11
Beyâtî Peşrevi 13
Tebrik Ederim 14
Muhalefet İmparatoru 17
Sayın Nurettin Artam'a 19
Himalâya 22
Mektep Kürsüsünden Meclis Kürsüsüne 24
Sünnet Düğünü 26
Yazıyor 28
Su 30
Yüz Milyon 32
Yafta 33
Mehmet Âkif 34
İmzasız Mektup 35
Bin Mektuba Bir Cevap 37
Cemre 38
Suriye 40
Destan 41
İçli Dışlı 43
Nakarat 44
İstiklâl Mahallesi Destanı 46
Bilanço 53
İki Hırsız 54
Kızdırmayın 55
Düğünler 56
Buğday 58
Adalet Sarayı 60
İlânlar Arasında 61
Dâmât 63

CÖMERTLİK

Bağlılık 67
Şair 68
İlân 69
Bülbül Ne Gezersin Çukurova'da? ... 70
Anlatmak 72
İhraç Maddeleri ve Kominform 74
Şeker Bayramından Zafer Bayramına 76
Sele Hicviyye, Kayıplara Mersiye, ... 78
Gelenlere Kudumiyye 78
Fareler 81
Bir Kahramana Destandır 83
Cömertlik 85
Gece 86
Sandık 88
Asmayınız! 89
Ziyâfetler 91
Yapı 92
Alacaklı 94
Bir Grev Arefesindeyiz 95
Bin Yıl 97
Tek Başına (!) 98
Taşıt Kazaları 99
Fiyatlar 100
Çığlık 103
Belediye Koltuğunda Oturan İstifham . 105
Körler Poligonu 107
Karşıyaka 109
Buz 110

SÖZ ONUNDUR

Piyango–I– 113
Piyango –II– 114
Onlar Gibi 116
İsimler 117
Geçmişte Bugün 119
Ulus Meydanı 120
Toprak 122
Yolculuk Var 123
Topal Sacayak 124
Temiz Yürek, Doğru Söz, Güzel Vücut 126
Teşekkürler 127
Asmak 128
Futbol 130
Söz Onundur 132
Notlar 133
Et 135
Üç Kürsü 137
Zabıta Haberleri 139
Arz-ı Ta'zim 140
Hürriyetin Meydan Okuyuşu 142
Halkevleri 144
Çekirgeler 146
Cüzdan 147
Beşinci Genel Müfettişlik 148
Komşu 149
Kırmızı Balıklar 151
Sigara 152
Manzara 154
Psikopatlar Marşı 155

TAŞ

Yardım 159
Torun 160
Vişinski'ye Değil Bizimkilere 162
Temizlik 164
Ziyâret 165
Kibritler, Paketler, Pullar 167
Kubbe ve Heykel 169
Memurlar Bayramı 170
Meseleler 171
Kerpiç 173
Naylon 174
Müstemlekeler 175
Bir Kayık Geçti 177
Taş 179
Olay 181
Bir Teşekkür İlânıdır 182
Kesmek 184
Kul 186
Kabuk 188
Kâzım Karabekir'in Ruhuna Armağandır 190
Kız Kaçırmak 192
Onikinci Gece 194
Kazansaydınız 195
Hadırlı Ağlıyor 197
Üçüncü Dünya Harbi 199
Hocalar 201
Garp Cephesinde Yeni Bir şey Yok 203
Ölüler 204
Nükteler 206

TEK KÜREK

Bahar Bayramı 211
Hitler'in Bin Yılı 213
Şapka 214
Tabutluklar 216
Türbe 218
Tek Kürek 220
Sarhoş 221
Öğretmen Muavinliği 222
Saka Destanı 223
Yeni İsimler 233
Memleket 234
Saatler 236
Perde 237
Parti 238
Bir Tâbiyenin İçyüzü 240
Dahilek 242
Papazlar 244
Nerdeler? 246
Bir Gazetem Olsaydı 247
Öğretmenlik 250
Ne Demek İstiyorsun Dimitrof? 252
Otuzuncu Madde 254
Ot Arabası 256
Kırmızı Fener 258
Nerde ve Niçin 260
Notlar 261
O Halde 263
Mebusluğa Dair 264
Uçan Daireler 266
Sömestri Tatili 268
Sarman'la Pamuk 270
Kazanmak 272
Osmaniye'de Belediye Seçimi 273
Kız Lisesi 275
Satır 277
İş 279
Dünya Destanı 280
Sana –I– 287
Sana –II– 289
Bayram Şakaları 290
Bayram Şakaları–II– 292
Namudar Rahmi Karatay'a Mektup 294
Açık Mektup 302
Mektup –I– 303
Mektup –II– 305
Mektup –III– 307
Silifke –I– 309
Silifke –II– 310
San'at Galerisi –I– 312

ORTA ŞARK NOTLARI

Ortaşark'tan Notlar–I– 317
Ortaşark'tan Notlar–II– 318
Ortaşark'tan Notlar –III– 319
Ortaşark'tan Notlar –IV– 321
Ortaşark'tan Notlar –V– 322
Ortaşark'tan Notlar–VI– 324
Ortaşark'tan Notlar–VII– 326